

VÄRDEBESKRIVNING

Område av riksintresse för naturvård i Dalarnas län

Datum: 2003-12-17

Områdesnummer: NRO 20 075

Områdesnamn: Häradsbygden-Rönnäs-Limsjön

Kommun: Leksand (2029)

Kartblad: 13FNV

Area: 2116 ha varav 1508 ha land och 608 ha vatten.

Naturgeografisk region: 28b Sydligt boreala kuperade områden.

Agrara kulturlandskapsregioner: Södra Norrlands och norra Svealands kust- och odlingsbygder.

Landskapsformer: Vågig bergkullterräng.

Riksvärde:

Sjö	Fauna	
Odlingslandskap	Naturbetesmark	Flora
	Slätteräng	

Värdeomdöme: Häradsbygden-Rönnäs-området med vatten, öppen odlingsbygd, olika skogsbestånd, myrar, raviner, åsgravtjärnar, byar etc. skapar en värdefull och för Siljansbygden representativ landskapsbild, viktig för turism och friluftsliv. Variationsrikedomen gör området biologiskt värdefullt. Området hyser ett representativt odlingslandskap med lång kontinuitet, samt med inslag av naturbetesmark och äng.

Limsjön är en av Dalarnas förnämsta fågelsjöar och är länets nordligaste enhetliga slättsjö. Den har betydande ornitologiska värden. Ett stort antal häckningar av slättsjöarter har konstaterats, t ex skäggdopping, sothöna och skrattmå. Mer eller mindre tillfälliga besökare är vattenrall, småfläckig sumphöna och kornknarr.

Huvudkriterier: A, C, D, E

Stödkriterier: Storlek, mångformighet, kontinuitet, representativitet, raritet, nyckelområde, funktion - betydelse för flora och fauna.

Förutsättningar för bevarande: Odlingslandskapet kräver fortsatt jordbruk med åkerbruk, ängsbruk och skötsel av landskapselement. Restaurering av

igenvuxna ängar och naturbetesmarker. Områdets värden kan påverkas negativt av minskad eller upphörd jordbruks/betesdrift, skogsplantering på jordbruksmark, energiskogsodling, igenväxning, spridning av gifter eller gödselmedel, bebyggelse, nydikningar, täkt, luftledning, vägdragningar. Limsjöns värden kan påverkas negativt av minskad eller upphörd betesdrift, igenväxning, spridning av gifter eller gödselmedel, vägdragningar.

Säkerställande: Prästön är beslutat som naturreservat med stöd av 7 §, NVL (numera MB 7 kap 4 §). Limsjön är utnämnt till natura 2000 området SE0620258 Limsjön med stöd av MB 7 kap 28 §.

Nybyggnadsförbud jämlikt 122 § BL för ett mindre område i Berg. Området omfattas av MB 4 kap 2 §.

Områdets huvuddrag: Området omfattar ett större huvudområde kring Österdalälven och Insjön samt Limsjön och markerna runt denna, och utgörs främst av öppna jordbruksbygder på älvsedimenten och sand-, mo-, mjålaavlagringarna mellan Insjön, älven och omgivande byar. Norr om byn Ullvi ingår ett kuperat, obebyggt odlingslandskap på en utlöpare av Tibbleberget.

Det flacka dalgångsstråket väster om älven består av ett öppet odlingslandskap med stora tätbyggda byklungor och lättodlade sedimentmarker, medan odlingslandskapet öster om älven har en mer småbruten karaktär där lutningen varierar från plan mark till relativt branta sluttningar. Området är ett representativt odlingslandskap med lång kontinuitet och inslag av naturbetesmark och äng.

Inom området finns ett ängs- och hagmarksobjekt, Rommänet. I gränsen mellan de brant sydlänta älvbyarna Hälla och Romma öppnar sig en beteshage med enbackar och björk nedom vägen. Västra delen består av gammal åker och övrig mark av f d hackslog. Här finns bitar med friskängsvegetation med arter som pillerstarr, blåsuga, stagg och blåsippa. Området har stora värden för landskapsbilden.

På de våta, nedlagda odlingsmarkerna på Dragsängarna och Bunkudd samt på Tibblebergets sydvästsluttning och Prästöns naturreservat utgörs trädvegetationen av löv- och blandskogar, men även några barrskogsbestånd. Denna vegetation återfinns också i ett system av raviner ner mot älven vid byn Yttermo i nordväst.

Området tjänar som rastlokal för främst änder och vadare, men har även i övrigt ett rikt fågelliv. Många arter bundna till det öppna odlingslandskapet eller lövskogsbiotoper förekommer vid Dragsängarna. I öppet vatten övervintrar sång- och knölsvan. Prästöns naturreservat hyser under häckningstiden en känslig fågelfauna, med bl.a. häckande rovfåglar.

Limsjön är en av Dalarnas förnämsta fågelsjöar omgiven av sluttande åkermark. Den är länets nordligaste enhetliga slättsjö och den av högstarr omgivna sjön har betydande ornitologiska värden både ur vetenskaplig och social synpunkt.

Fågellivet är väl undersökt. Ett stort antal häckningar av slättsjöarter har konstaterats, samtidigt som antalet regelbundna besökare är högt. Bland häckfåglarna märks skäggdopping, sothöna och skrattmås. Mer eller mindre tillfälliga besökare är vattenrall, småfläckig sumphöna och kornknarr. De betade strandängarna kring sjön är av intresse både för fågellivet och floran, här växer bl.a. ängsnycklar i mängder.

Anmärkning: Området berör område av riksintresse för friluftsliv, Siljanområdet, samt område av riksintresse för kulturmiljö, Dalälvsbyarna.

Området ingår som objekt nr 50, klass I, i länsstyrelsens översiktliga naturinventering för Leksands kommun, samt som objekt nr 14 och 24 i bevarandeplanen för värdefulla odlingslandskap i Dalarna. Det ingår också som objekt 36-37, klass I, i länets naturvårdsprogram.

Limsjöns nivå har påverkats av bl.a. Dalälvens reglering, men sjön har vid restaurering dämts upp så att denna påverkan blivit mindre. Ytterligare påverkan sker genom omgivande åkermark samt riksväg 70 som passerar nära sjön. En golfbana är anlagd strax nordost om sjön.

Referenser:

Översiktlig naturinventering i Leksands kommun. Länsstyrelsen i Kopparbergs län, N 1983:3.

Andersson R, 1983: *Byar och fäbodrar i Leksands kommun.* Dalarnas museums serie av rapporter 13.

Länsstyrelsen Dalarna, 1994: *Värdefulla odlingslandskap i Dalarna.*

Länsstyrelsen 1994. Falun.

Länsstyrelsen i Dalarnas län, 1993: *Dalarnas ängar och betesmarker.*

Länsstyrelsen. Falun.

Naturvårdsverket, 1996: *Nationell bevarandeplan för odlingslandskapet.* Stockholm.

Länsstyrelsen Kopparbergs län, 1990: *Våtmarker i Kopparbergs län.*

Miljövårdsenheten 1990:2.

Rynéus, T (o medarb), 1988: *Naturvårdsprogram för Kopparbergs län.*

Länsstyrelsen 1988:1.